

बौद्धदर्शनम्
शास्त्री : द्वितीय-सत्रार्द्धः

DSCC - 3

क्र.	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	<ul style="list-style-type: none">पापात् चित्तनिवारणम्आत्मनः आत्मनो नाथत्वम्पापदोषाः।बुद्धानां कृच्छ्रोत्पादःभगवतो बुद्धस्य प्रथमवचनम् <ul style="list-style-type: none">दण्डदोषः, दण्डफलम्बुद्धशासनम्जरादोषाः।पुण्यसञ्चयः।सुखो बुद्धानाम् उत्पादः	1	16-20
2	<ul style="list-style-type: none">उत्तमं शरणम्अर्याष्टाङ्गो मार्गःसुपरिसंवृताःदुःखशोकभयकारणानि <ul style="list-style-type: none">क्रोधस्य दोषाः।सुखस्वरूपम्चत्वारि आर्यसत्यानिअविद्यामलम्	1	16-20
3	<ul style="list-style-type: none">आख्यातारः तथागताः।सर्वे संस्काराः अनित्याः, संस्कारणामनित्यम्।सर्वे संस्काराः दुःखाः, संस्कारणां दुःखत्वम्सर्वे धर्माः अनत्ता।योगाद् वै जायते भूरी।पितृपुत्रबान्धवादयो न त्रातारः।	1	16-20

बौद्धदर्शनपालिविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. गुरुचरण सिंह नेगी

दिनांकः 15.01.2025

हस्ताक्षरम्

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

4	<ul style="list-style-type: none">• क्षीणास्त्रवरहिताः पञ्च नीवरणरहिताश्च दुःखमुक्ताः।• श्रद्धावान् शीलवान् च सर्वत्र पूज्यते, प्रमत्त, नरस्य चत्वारि स्थानि।• सर्वदानं धर्मदानं जयति।• महाफलम्• साधुः सर्वत्र संवरः।• भिक्षोः अमानुषी रतिर्भवति अमृतपदं च प्रप्नोति• आत्मना ह्यात्मनो नाथा• ब्राह्मणश्रमणप्रव्रजितानां गुणाः।	1	16-20
---	---	---	-------

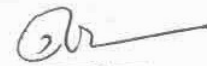
निर्धारितः पाठ्यग्रन्थः

भिक्षुधर्मरक्षितसम्पादितं धम्मपदं (पापवग्गो, दण्डवग्गो, जरावग्गो, अत्तवग्गो, बुद्धवग्गो, सुखवग्गो, पियवग्गो, कोधवग्गो, मलवग्गो, मग्गवग्गो, पकिण्णवग्गो, निरयवग्गो, तण्हावग्गो, भिक्खुवग्गो ब्राह्मणवग्गो च)

बौद्धदर्शनपालिविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. गुरुचरण सिंह नेगी

दिनांकः 15.01.2025

3

हस्ताक्षरम्

बौद्धदर्शनम्
शास्त्री : द्वितीय-सत्रार्द्धः

DSCC - 4

क्र.	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	बौद्धदर्शने प्रमाणनिरूपणम् • प्रमाणलक्षणं तद्भेदाश्च • प्रमाणाभासनिरूपणम्	1	16-20
2	• हेतोः त्रिरूपत्वम्-कार्यहेतुः, स्वभावहेतुः, अनुपलब्धिहेतुश्च। • नव पक्षाभासाः तदुदाहरणानि च।	1	16-20
3	• हेत्वाभासाः तद्भेदाश्च, असिद्धः, तद्भेदाश्च, अनेकान्तिकाः षड्विधाः। • दृष्टान्ताभासः तद्भेदाश्च।	1	16-20
4	• प्रत्यक्षप्रत्यक्षाभासयोः लक्षणं भेदाश्च। • अनुमानानुमानाभासयोः लक्षणं भेदाश्च। • दूषणदूषणाभासयोः लक्षणम्।	1	16-20

निर्धारितः पाठ्यग्रन्थः

१. आचार्यदिङ्नागप्रणितं न्यायप्रवेशसूत्रम्, प्रकाशकः- केन्द्रीय उच्च तिब्बती शिक्षा संस्थान, सारनाथ, वाराणसी, 1999

बौद्धदर्शनपालिविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. गुरुचरण सिंह नेगी

दिनांकः 15-01-2025

हस्ताक्षरम्

अथवा
बौद्धदर्शनम्
शास्त्री : द्वितीय-सत्रार्द्धः

DSCC - 4

क्र.	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	अर्थसंसिद्धि कुतः प्रमाणलक्षणम्, सम्यग्ज्ञानस्यैव प्रमाणत्वम्, प्रमाणलक्षणे तद्विशेषणपदानां सार्थक्यम्, अपूर्वार्थलक्षणम्, प्रामाण्यविचारः।	1	16-20
2	प्रामाणस्य भेदप्रभेदाः, प्रत्यक्षप्रमाणस्य लक्षणम्, वैशद्यस्य स्वरूपम्, सांख्यहारिकप्रत्यक्षम्, अर्थालेख्योः ज्ञानकारणत्वविचारः, ज्ञानस्य अर्थजन्यत्वविचारः, परमार्थिकप्रत्यक्षम् तद्वेदविमर्शश्च।	1	16-20
3	परोपक्षप्रमाणस्य स्वरूपम्, पञ्चभेदाः, स्मृतिप्रमाणस्य लक्षणं निदर्शनश्च, प्रत्यभिज्ञानस्य स्वरूपम्, तद्वेदोपविमर्शः तर्कप्रमाणम्, व्याप्तेः सक्षणम्, अनुमानस्य स्वरूपम् स्वार्थानुमानं, परार्थानुमानश्च अनुमानस्य पञ्चावयवाः, हेतोर्लक्षणम्, तद्वेदोपभेदाश्च साध्यसक्षणम्, उदाहरणस्य स्वरूपभेदादि, उपनयानिगमनयोः अवधारणा, आदमप्रमाणस्य स्वरूपं कारणता च।	1	16-20
4	प्रमाणस्य विषय तन्निर्णयश्च सामान्यविशेषात्मकं वस्तु सामान्यविशेषधर्मयोः वर्णनम्, प्रमाणस्य फलं तन्निर्णयविचारश्च	1	16-20

बौद्धदर्शनपालिविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. गुरुचरण सिंह नेगी

दिनांकः 15-01-2025

5

हस्ताक्षरम्

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

बौद्धदर्शनम्
शास्त्री : द्वितीय-सत्रार्द्धः

DSCC - 5

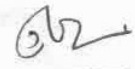
क्र.	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	बोधिचित्तं बोधसत्त्वशिक्षा चा	1	16-20
2	आत्मभावादीनां रक्षा पालनं च, शमथमहात्म्यम्, भोगानां रक्षा, पुण्यरक्षा चा	1	16-20
3	आत्मभाव-भोग-पुण्यादीनां शुद्धिः वृद्धिश्च।	1	16-20
4	दशपारमिताः, भूमयश्च	1	16-20

निर्धारितः पाठ्यग्रन्थः

आचार्यशान्तिदेवविरचिता शिक्षासमुच्चयकारिका

बौद्धदर्शनपालिविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. गुरुचरण सिंह नेगी

दिनांकः 15-01-2025

हस्ताक्षरम्

अथवा
बौद्धदर्शनम्
शास्त्री : द्वितीय-सत्रार्द्धः

DSCC - 5

क्र.	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	चार्वाकदर्शनम्- भारतीयदर्शनेषु चार्वाकदर्शनस्य अवस्थितिः, चार्वाकलोकायतयोः निरूक्त्यर्थः, चार्वाकदर्शनस्य लोकधारणाप्रभावादायः।	1	16-20
2	चार्वाकदर्शने तत्त्वमीमांसा-चत्वारि पृथिव्यादि-भूतानि, तत्र चैतन्योत्पत्तिधारणा।	1	16-20
3	देह एव आत्मेति विचारः, पुरुषार्थदिशा चार्वाकमतम् सुखं तत्प्राप्तिविचारश्चा	1	16-20
4	लोकोपरलोकयोरवधारणा, वेदानां प्रमाण्यविषये चार्वाकीयधारणा, यज्ञविषये विश्वासः। ईश्वरस्य धारणा, आत्मविचारः, मोक्षस्य धारणा।	1	16-20

निर्धारितः पाठ्यग्रन्थः

माध्वाचार्यप्रब्रूतः सर्वदर्शनसङ्ग्रहः प्रथमाध्यायः - चार्वाकदर्शनम्

बौद्धदर्शनपालिविद्याशाखाप्रमुखः - प्रो. गुरुचरण सिंह नेगी

दिनांकः 15.01.2025

हस्ताक्षरम्